

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

Ταχ. Δ/ση : Μητροπόλεως 45
Ταχ. Κώδικας : 105 56, Αθήνα

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Έγκριση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22.04.2005), και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
2. Το Ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις » όπως ισχύει.
3. Το ν. 4622/2019 (Α' 133) για το «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
4. Το π.δ. 76/2023 (Α' 129) «Διορισμός του Κυριάκου Μητσοτάκη του Κωνσταντίνου, Αρχηγού του Κόμματος της «Νέας Δημοκρατίας» (Ν.Δ.), ως Πρωθυπουργού».
5. Το π.δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
6. Το π.δ. 79/2023 (Α' 131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
7. Το π.δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις».

8. Την υπ' αριθμόν Υ12/7-7-2023 (Β'4403) Απόφαση Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση.
9. Τις διατάξεις του ν. 4872/2021 (Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις».
10. Την υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ.' 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.
11. Την υπ' αριθ. 653/2024 υπουργική απόφαση (Β' 462) « Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αρ. 45903/ 04.05.2022 (Β' 2303) και υπ' αρ. 25544/21.03.2023 (Β' 1957).
12. Την υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 20212027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
13. Την υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
14. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, CCI 2021EL16JTPR001/ 16.6.2022, για την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ελλάδα.
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 (OJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 (OJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
18. Τον Καν.(ΕΕ) 2023/2831 της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (OJ EL L 15.12.2023) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
19. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.
20. Το Ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
21. Το Ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας

- 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων».
22. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
23. Την υπ' αριθ. 114274/28-11-2022 (Β' 6131) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022 – Α' 61)».
24. Την Υ.Α. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027» (Ν. 4914/2022 (Α' 61) άρθρο 63, παρ.20).
25. Την Υ.Α. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του Ν. 4914/2022 (Α' 61)» (άρθρο 63, παρ.16).
26. Την Κ.Υ.Α. 5483/20-01-2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390).
27. Το με αρ. πρωτ.92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων».
28. Το με αρ. πρωτ.115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
29. Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
30. Την υπ' αριθ. 72013/7-8-2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Ορισμός του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» και ανάθεση καθηκόντων διαχείρισης Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων».
31. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.
32. Τον προγραμματισμό έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το από 27.07.2023 επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027.
33. Το υπ' αρ. πρωτ. Α/009/19.01.2024 έγγραφο του Διοικητή της ΕΥΔΑΜ με θέμα: «Έγκριση τεύχους εξειδίκευσης 19.1».
34. Την υπ' αριθ. πρωτ. Α/0018/05.02.2024 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» για την έγκριση, μέσω της 5ης Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των δράσεων των τευχών εξειδίκευσης 19.1, 20.1, 21.1 και 22.1.
35. Το από 30/1/2024 μην. ηλ. ταχυδρομείου της Ε.Υ.Δ. ΔΑΜ ΕΣΠΑ 2021-2027 με Θέμα «Προσκλήσεις ΓΑΚ ΔΑΜ - διατύπωση γνώμης»

36. Το με αριθμ. πρωτ. 2441 - 08-02-2024 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα ««Διατύπωση Γνώμης για τα τέσσερα σχέδια των Προσκλήσεων για: α. Υφιστάμενες ΜΜΕ, β. Νέες και υπό σύσταση ΜΜΕ, γ. Υφιστάμενες Μεγάλες και δ. Νέες και υπό σύσταση Μεγάλες επιχειρήσεις του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027.
37. Την με αρ. πρωτ. Α/0028/15-2-2024 Απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΑΔΑ: Ψ9Δ6Η-ΞΙΥ)
38. Το από 13/3/2024 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίου πρόσκλησης για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ.
39. Το με αρ. πρωτ. 5126/14-03-2024 ΕΥΚΕ-ΧΕ: 318 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για την 1η τροποποίηση των Προσκλήσεων για: α. Υφιστάμενες ΜΜΕ, β. Νέες και υπο σύσταση ΜΜΕ, γ. Υφιστάμενες Μεγάλες και δ. Νέες και υπό σύσταση Μεγάλες επιχειρήσεις του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027».
40. Την υπ' αρ. πρωτ. 5161/14.03.2024 (ΑΔΑ: 9ΝΟΚΗ-8ΣΓ) Απόφαση του Διοικητή ΕΥΔΑΜ Πρώτη (1η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.
41. Το από 26-4-2024 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την αποστολή σχεδίου πρόσκλησης για διατύπωση γνώμης από την ΕΥΚΕ.
42. Το με αρ. πρωτ. 8238/29-04-2024 ΕΥΚΕ-ΧΕ 558, έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για την 2η τροποποίηση των Προσκλήσεων για: α. Υφιστάμενες ΜΜΕ, β. Νέες και υπο σύσταση ΜΜΕ, γ. Υφιστάμενες Μεγάλες και δ. Νέες και υπό σύσταση Μεγάλες επιχειρήσεις του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027».
43. Την υπ' αρ. πρωτ. 61796/129-4-2024 (ΑΔΑ: Ρ4ΖΤΗ-5ΛΤ) Απόφαση του Διοικητή ΕΥΔΑΜ Δεύτερη (2η) Τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.
44. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Την έγκριση του συνημμένου αρχείου Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων για τη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη

Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027 για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και των Παραρτημάτων αυτής.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ ΚΑΛΛΙΡΗΣ

Συνημμένα:

Αρχείο συχνών Ερωτήσεων-Απαντήσεων

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Εθνική Αρχή Συντονισμού
- ΕΦΕΠΑΕ
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας
- ΕΥΚΕ-ΧΕ

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Διοικητή ΕΥΔΑΜ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ
- Μονάδες Α1, Α2, Β1

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

Απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις για τη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027.

1. **Ερώτηση:** Στο κεφ. 4 της πρόσκλησης «Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής Δικαιούχων», σημείο α/α 18, αναφέρεται ότι οι Δικαιούχοι πρέπει «Να δεσμευτούν ότι, μέχρι την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, θα προχωρήσουν στη δημιουργία ελάχιστου αριθμού νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕΜΕ), οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθεταν το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης». Με τον όρο «τελευταίο 12μηνο» νοείται το προηγούμενο πλήρες ημερολογιακό έτος (δηλαδή το 2023) ή το πραγματικό δωδεκάμηνο (πχ για υποβολή αίτησης τον Μάιο του 2024, το 12μηνο είναι από Μάιο 2023 έως και Απρίλιο 2024);

Απάντηση:

Με τον όρο τελευταίο 12μηνο νοείται το πραγματικό 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή στο παράδειγμα για αίτηση που θα υποβληθεί τον Μάιο του 2024, το τελευταίο 12μηνο υπολογίζεται από τον Μάιο 2023 έως και τον Απρίλιο του 2024.

2. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη μεταποιητική επιχείρηση επιθυμεί να υποβάλλει αίτημα χρηματοδότησης στην Δράση με αντικείμενο αρχικής επένδυσης την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας. Για την ίδια επιχείρηση και την ίδια εγκατάσταση, έχει εγκριθεί και υλοποιείται επένδυση, ενταγμένη στον Αναπτυξιακό Ν.3908/11, με το ίδιο αντικείμενο αρχικής επένδυσης την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας. Το επενδυτικό έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί σε επίπεδο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου πριν από την 15/05/24 (ημερομηνία λήξης των υποβολών στην Δράση του προγράμματος ΔΑΜ), ενώ παράλληλα θα έχει πραγματοποιηθεί και η λήψη όλων των απαιτούμενων αδειών (ΠΕΚ για την ολοκλήρωση των κτιριακών και άδεια λειτουργίας για την αδειοδότηση των νέων παραγωγικών μηχανημάτων). Φυσικά η αίτηση χρηματοδότησης στο πρόγραμμα ΔΑΜ, θα αφορά επέκταση της παραγωγικής ικανότητας, με δεδομένο ότι η πρόσθετη παραγωγική ικανότητα υπολογίζεται ως πρόσθετη αυτής που δημιουργήθηκε από την ενταγμένη στον Αναπτυξιακό επένδυση. Εάν δεν έχει υποβληθεί αίτημα τελικού ελέγχου για την ολοκλήρωση της επένδυσης στον Αναπτυξιακό Νόμο, υπάρχει δυνατότητα υποβολής του παραπάνω περιγραφόμενου επενδυτικού σχεδίου στην Δράση;

Απάντηση:

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το επενδυτικό σχέδιο που έχει ενταχθεί και υλοποιείται στον Αναπτυξιακό Νόμο έχει ολοκληρωθεί δεν επηρεάζεται η πλήρωση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση. Προτείνεται να γίνει σχετική αναφορά στην οικονομοτεχνική μελέτη και για το είδος της αρχικής επένδυσης που υλοποιήθηκε στη Δράση του Αναπτυξιακού (με αναφορά στα σχετικά έγγραφα τα οποία θα συνυποβληθούν, όπως Οικοδομική Άδεια, νέα άδεια λειτουργίας κλπ.) ώστε να είναι σαφής η διάκριση μεταξύ των δύο επενδύσεων σε επίπεδο φυσικού αντικείμενου. Επισημαίνεται ότι σε

περίπτωση ενιαίου επενδυτικού έργου ισχύει ότι ορίζεται στο άρθρο 14,παρ 13 του Κ. 651/2014.

3. **Ερώτηση:** Όσον αφορά τα δικαιολογητικά του παραρτήματος III (Δικαιολογητικά υποβολής/ένταξης) και ειδικότερα για το σημείο 10.3 για τα στοιχεία συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων «Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2021, 2022 & 2023» δύναται να υποβληθούν μόνο τα απαραίτητα ώστε να αποδεικνύεται ότι η επιχείρηση είναι μεγάλη (>250 ΕΜΕ); Πχ εφόσον ή ίδια η αιτούσα απασχολεί άνω των 250 ΕΜΕ, δύναται να μην υποβάλει κανένα στοιχείο απασχόλησης για τις συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις;

Απάντηση:

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία απασχόλησης των συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων απαιτούνται αποκλειστικά για τον έλεγχο του μεγέθους, δύναται να υποβάλλονται μόνο για την/τις επιχειρήσεις με τις οποίες συμπληρώνεται το όριο των 250 ΕΜΕ.

4. **Ερώτηση:** Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης υπάρχει υποχρέωση υποβολής εγγράφου αδειοδότησης;

Απάντηση:

Η υποχρέωση αδειοδοτικού εγγράφου αφορά σε έναν από τους ΚΑΔ που διαθέτει η επιχείρηση, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση. Σε περίπτωση που επιχείρηση διαθέτει ΚΑΔ για τους οποίους απαιτείται έγγραφο αδειοδότησης και ΚΑΔ για τους οποίους δεν απαιτείται, θα πρέπει να υποβάλλει υποχρεωτικά τουλάχιστον ένα αδειοδοτικό έγγραφο.

5. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη επιχείρηση με 2 εταίρους προτίθεται να υποβάλει αίτηση επενδυτικού σχεδίου. Δύναται να υποβάλει αίτηση και ως υπό σύσταση επιχείρηση με τους ίδιους εταίρους σε διαφορετικό τόπο υλοποίησης;

Απάντηση:

Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί με την προϋπόθεση να μη συμμετέχει σε παραπάνω από ένα (1) επενδυτικό σχέδιο που να αφορά υπό σύσταση επιχείρηση, ίδιος φορέας επένδυσης (επιχείρηση / μέτοχος / εταίρος / ιδιοκτήτης).

6. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με την πρόσκληση για την κατηγορία Δαπάνες προσωπικού «Οι επιχορηγούμενες ΕΜΕ πρέπει να είναι πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το δωδεκάμηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (μέσος όρος δωδεκαμήνου). Ο έλεγχος των πρόσθετων ΕΜΕ γίνεται σε χρονολογικό διάστημα ακέραιων (ολόκληρων) μηνών και το διάστημα αυτό επιλέγεται από την δικαιούχο επιχείρηση». Πως ελέγχεται αν οι επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας είναι πρόσθετες ή όχι;

Απάντηση:

Ο έλεγχος γίνεται για το διάστημα επιχορήγησης της/των νέων θέσεων εργασίας σε σχέση με το 12μηνο που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Προκειμένου να είναι πρόσθετες οι νέες θέσεις εργασίας πρέπει να ισχύει ο τύπος: ΕΜΕ διαστήματος επιχορήγησης - ΕΜΕ 12μηνου πριν την υποβολή >= Αιτούμενων προς επιχορήγηση νέων θέσεων εργασίας σε ΕΜΕ.

7. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με την πρόσκληση για την κατηγορία δαπάνη 02.23 (Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) αναφέρεται ως προϋπόθεση «Η εγκατάσταση να πραγματοποιείται σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής». Αυτό σημαίνει ότι η εγκατάσταση θα πρέπει να είναι νέα (δηλαδή να μη προϋπήρχε φ/β εγκατάσταση) και άρα απαγορεύεται η επέκταση υφιστάμενου σταθμού φ/β που ήδη λειτουργεί στην επιχείρηση ή ότι απαγορεύεται η αντικατάσταση του ήδη υπάρχοντος εξοπλισμού (πχ φ/β πάνελ, βάσεις στήριξης κλπ.);

Απάντηση:

Ο εκσυγχρονισμός (αναβάθμιση ή ανακαίνιση) μιας υφιστάμενης μονάδας μπορεί να είναι επιλέξιμος για επενδυτική ενίσχυση εάν η επένδυση αφορά σημαντικά τμήματα της μονάδας και παρατείνει την αναμενόμενη διάρκεια ζωής της μονάδας. Αντίθετα, οι εργασίες συντήρησης και η αντικατάσταση μικρών εξαρτημάτων της εγκατάστασης, τα οποία συνήθως αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης διάρκειας ζωής της εγκατάστασης, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για απαλλασσόμενη κοινοποίησης επενδυτική ενίσχυση. Αντίστοιχα και η επέκταση ενός υφιστάμενου σταθμού δύναται να είναι επιλέξιμη εφόσον πληροί τα ανωτέρω.

8. **Ερώτηση:** Για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής, απαιτείται σύμφωνα με το σημείο 16.1 του παραρτήματος ΙΙΙ, «Τραπεζικές βεβαιώσεις στις οποίες αναφέρονται τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των φυσικών προσώπων και τα μέσα διαθέσιμα υπόλοιπα του προηγούμενου ημερολογιακού μήνα πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης υπαγωγής. Το ποσό που γίνεται αποδεκτό είναι το μικρότερο από τα δύο παραπάνω». Ποια είναι η ημερομηνία που πρέπει να φέρουν οι βεβαιώσεις για τα διαθέσιμα υπόλοιπα;

Απάντηση:

Η ημερομηνία των βεβαιώσεων για τα διαθέσιμα υπόλοιπα δύναται να είναι από την 1η μέρα του μηνά έως και την προηγούμενη μέρα που υποβάλλεται η αίτηση χρηματοδότησης. Για παράδειγμα, για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στις 10/05/2024, η/οι βεβαιώσεις πρέπει να φέρουν ημερομηνία από 1 έως και 9/05/2024 για το υπόλοιπο ημέρας. Αντίστοιχα πρέπει να αναφέρεται το μέσο διαθέσιμο υπόλοιπο του ίδιου λογαριασμού για τον προηγούμενο μήνα (Απρίλιος 2024). Σε περίπτωση χρήσης περισσότερων του ενός λογαριασμού, οι βεβαιώσεις θα πρέπει να αναφέρουν όλες την ίδια ημερομηνία διαθέσιμων υπολοίπων ή και αποτίμησης αξιών.

9. **Ερώτηση:** Τυπική προϋπόθεση της δράσης είναι η αύξηση της απασχόλησης κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η οποία είναι ανάλογη της ΔΧ του έργου. Δύναται η πρόσθετη θέση να επιδοτείται από άλλο πρόγραμμα;

Απάντηση:

Η πρόσθετη ΕΜΕ δύναται να επιδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα εφόσον δεν αποτελεί και επιδοτούμενη δαπάνη στο επενδυτικό σχέδιο.

10. **Ερώτηση:** Στο πλαίσιο κάλυψης ίδιας συμμετοχής, μπορούν να χρησιμοποιηθούν βεβαιώσεις τραπεζών από ξένα τραπεζικά ιδρύματα;

Απάντηση:

Για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής γίνονται αποδεκτά όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία λειτουργούν νόμιμα στην χώρα εγκατάστασής τους. Εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Ρωσικών και Λευκορωσικών συμφερόντων κατά το πνεύμα των ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) αριθ. 833/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Ιουλίου 2014 & αριθ. 765/2006 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 18 ης Μαΐου 2006, καθώς και μεταγενέστερων περιοριστικών μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας, μεταξύ των οποίων κυρώσεις κατά ατόμων, οικονομικές κυρώσεις και διπλωματικά μέτρα για λόγους που σχετίζονται με την Ουκρανία (Πηγή: Επίσημος Ιστότοπος του Συμβουλίου της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-overukraine>), που έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από το σύστημα διατραπεζικών συναλλαγών SWIFT.

11. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με την προσκλήσεις τα άυλα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 «πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή». Πως ερμηνεύεται το συγκεκριμένο εδάφιο; Αφορά μόνο τις συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ή και οποιαδήποτε σχέση ενός φυσικού/νομικού προσώπου εταίρου/μετόχου της αιτούσας με τον προμηθευτή;

Απάντηση:

Η απόκτηση άυλων στοιχείων ενεργητικού τα οποία ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, γίνεται από προμηθευτές που δεν έχουν καμία εταιρική/μετοχική σχέση με τον δικαιούχο. Αποκλείονται επίσης προμηθευτές με τους οποίους το φυσικό/νομικό πρόσωπο εταίρου/μετόχου της αιτούσας δεν έχει μεν συμμετοχή στο εταιρικό/μετοχικό κεφάλαιο αλλά εμπλέκονται στη διαχείριση (πχ μέλος ΔΣ, διαχειριστής, νόμιμος εκπρόσωπος κλπ.) όπως προκύπτει από τα νομιμοποιητικά έγγραφα του προμηθευτή. Αντίστοιχα, εξαιρούνται και συγγενικές/οικογενειακές σχέσεις μεταξύ δικαιούχου και προμηθευτή.

12. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη επιχείρηση θα υποβάλλει αίτηση στη δράση για την ίδρυση υποκαταστήματος. Οι δαπάνες θα υλοποιηθούν αποκλειστικά στο υποκατάστημα. Έχει συνάψει μισθωτήριο συμβόλαιο βετούς διάρκειας. Απαιτείται, πριν την υποβολή της αίτησης, να γίνει και φορολογική έναρξη του υποκαταστήματος;

Απάντηση:

Η ύπαρξη μισθωτηρίου ακινήτου για επένδυση σε νέα εγκατάσταση αναιρεί τον χαρακτήρα κινήτρου που προβλέπεται ως τυπική προϋπόθεση στη Δράση, κατά συνέπεια το σχέδιο θα θεωρηθεί μη επιλέξιμο (ανεξαρτήτως αν έχει γίνει έναρξη υποκαταστήματος στη ΔΟΥ). Εξαιρείται μόνο η περίπτωση που στο μισθωτήριο αναφέρεται ρητά ότι θα έχει ισχύ μόνο σε περίπτωση έγκρισης στη Δράση. Εναλλακτικά, μπορεί να υποβληθεί ιδιωτικό συμφωνητικό για την πρόθεση μίσθωσης για το σκοπό της επένδυσης, στην οποία θα αναφέρονται οι όροι αυτής (με αναφορά στο ότι η ισχύς του θα ενεργοποιηθεί μόνο σε περίπτωση έγκρισης στη Δράση).

13. **Ερώτηση:** Στο νέο αναπτυξιακό νόμο 4887/2022 υπάρχουν «Πρότυπα Κόστη» τόσο για τις επενδύσεις στον Τουρισμό όσο και στη Μεταποίηση. Τα πρότυπα αυτά έχουν εφαρμογή και στις Δράσεις ΕΣΔΙΜ;

Απάντηση:

Τόσο η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων όσο και η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από το Δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Κατά συνέπεια, δύναται η ΔΑ/ΕΦ να κάνει χρήση μεταξύ άλλων και των αρχείων με τα «Πρότυπα Κόστη» του Αναπτυξιακού Νόμου για τον έλεγχο του εύλογου κόστους.

14. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με την πρόσκληση για την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης εγκατάστασης «Η πρόσθετη παραγωγική ικανότητα της εγκατάστασης ως αποτέλεσμα του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα της εγκατάστασης μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης». Ποια μπορούν να θεωρηθούν ως επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης;

Απάντηση:

Ως επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης τα οποία δηλώνουν την υφιστάμενη ικανότητα της εγκατάστασης, μπορούν να θεωρηθούν όσα στοιχεία μπορούν να εξαχθούν από επίσημα έγγραφα των αρμόδιων φορέων που πιστοποιούν τη δυναμικότητα της υφιστάμενης μονάδας, όπως πχ άδεια λειτουργίας σε ισχύ, γνωστοποίηση λειτουργίας ή οποιοδήποτε επίσημο έγγραφο κρίνεται ότι μπορεί να τεκμηριώσει την υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα της μονάδας. Η πρόσθετη παραγωγική ικανότητα θα τεκμηριωθεί στα πλαίσια της οικονομοτεχνικής μελέτης, σύμφωνα με το Παράρτημα II: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ της αναλυτικής πρόσκλησης της Δράσης.

15. **Ερώτηση:** Σύμφωνα με την πρόσκληση οι Δικαιούχοι οφείλουν «να μην συστεγάζονται κατά τρόπο που θα επέτρεπε τη χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από την άλλη επιχείρηση». Επιχείρηση που θα κάνει αίτηση στη Δράση και στην εγκατάσταση της, συστεγάζεται ατομική επιχείρηση του μετόχου του φορέα, αν ο φορέας αποδείξει ότι η ατομική επιχείρηση έχει διακριτό χώρο μέσα στην εγκατάσταση και δεν θα κάνει χρήση του εξοπλισμού ή και του λογισμικού της ενισχυόμενης επένδυσης, υπάρχει περίπτωση αποκλεισμού από τη Δράση;

Απάντηση:

Στην περίπτωση που η έδρα της ατομικής επιχείρησης βρίσκεται στην ίδια διεύθυνση με την αιτούσα επιχείρηση, θα πρέπει να τεκμηριωθεί επαρκώς ότι δεν υφίσταται συστέγαση. Ο φορέας της επένδυσης θα πρέπει να αποδείξει ότι η ατομική επιχείρηση λειτουργεί σε διακριτό χώρο για τον οποίο διαθέτει μισθωτήριο ή τίτλους ιδιοκτησίας, διαφορετική ηλεκτροδότηση και οποιοδήποτε στοιχείο τεκμηριώνει ότι οι δύο επιχειρήσεις λειτουργούν σε διακριτούς χώρους. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση ή δεν τεκμηριωθεί επαρκώς η μη ύπαρξη συστέγασης σε οποιοδήποτε στάδιο, το έργο δύναται να οδηγηθεί σε απένταξη.

16. **Ερώτηση:** Δύναται να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις που θα υλοποιηθούν στις επιλεγμένες γεωγραφικές περιοχές αλλά η μητρική εταιρία θα εδρεύει εκτός αυτών των περιοχών; Για παράδειγμα εταιρία με έδρα την Αθήνα και αντικείμενο στον τομέα της φαρμακευτικής, μπορεί να ιδρύσει logistics center ως υποκατάστημα στην Τρίπολη;

Απάντηση:

Υφιστάμενη επιχείρηση με έδρα εκτός ΕΣΔΙΜ, μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης, εφόσον το επενδυτικό σχέδιο αφορά σε υποκατάστημα που θα δημιουργηθεί αποκλειστικά εντός μιας περιοχής των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης και συγκεκριμένα στις ΠΕ Κοζάνης, Φλώρινας, Καστοριάς και Γρεβενών καθώς και στους Δήμους Μεγαλόπολης, Τριπόλεως, Γορτυνίας και Οιχαλίας.

17. **Ερώτηση:** Κατά την αξιολόγηση, ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων θα πραγματοποιηθεί με βάση τη χρήση του 2022 ή δύναται να γίνει με βάση τη χρήση του 2023 εφόσον έχουν δημοσιευτεί οι οικονομικές καταστάσεις κι έχουν υποβληθεί τα σχετικά έντυπα πριν την υποβολή της αίτησης;

Απάντηση:

Σύμφωνα με την αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου θα αξιολογηθεί στο πλαίσιο της Ομάδας Κριτηρίων Γ σύμφωνα με τα στοιχεία του έτους 2022, όπως αυτά προκύπτουν από τις επίσημες οικονομικές καταστάσεις.

18. **Ερώτηση:** Ο φορέας της επένδυσης έχει αποφασίσει για την τεκμηρίωση της κάλυψης διαθέσιμων κεφαλαίων του επενδυτικού σχεδίου που θα υποβάλει, να κάνει χρήση της αύξησης κεφαλαίου με νέες εισφορές μετόχων. Σε περίπτωση που ένας από τους μετόχους είναι Νομικό Πρόσωπο και η αύξηση θα προέρχεται από υφιστάμενα διαθέσιμα αυτού, ως υφιστάμενα διαθέσιμα του Νομικού Προσώπου μπορούν να ληφθούν υπόψη τα κέρδη εις νέον όπως θα εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ή θα ληφθούν υπόψη μόνο τα τραπεζικά διαθέσιμα όπως θα εμφανίζονται στο ισοζύγιο ή και τα δύο μαζί; Είναι αποδεκτό η τεκμηρίωση της κάλυψης των διαθέσιμων κεφαλαίων του επενδυτικού σχεδίου να είναι μόνο από το Νομικό Πρόσωπο ασχέτως συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα της επένδυσης;

Απάντηση:

Σύμφωνα με το Παράρτημα III, σημείο α/α 16 (Δικαιολογητικά Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής του Επενδυτικού Σχεδίου) για μετόχους/εταίρους του φορέα που είναι Νομικά

Πρόσωπα, η τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων δύναται να γίνει είτε με υφιστάμενα διαθέσιμα είτε με νέες εισφορές. Κατά συνέπεια, δύναται να δηλωθεί ως τρόπος τεκμηρίωσης τόσο τυχόν κέρδη εις νέον όπως εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις έτους 2022 του εταίρου/μετόχου νομικού προσώπου όσο και τυχόν ταμειακά διαθέσιμα. Εξετάζονται τα υφιστάμενα διαθέσιμα των μετόχων (νομικών προσώπων) όπως αποτυπώνονται στις Οικονομικές καταστάσεις (Ισολογισμό) της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης και στο αντίστοιχο οριστικό Ισοζύγιο της ίδιας χρήσης και η επάρκεια των διαθεσίμων αυτών σε σχέση με τα κεφάλαια που απαιτούνται για την αύξηση κεφαλαίου του φορέα (στο ποσό που αναλογεί στο μέτοχο – νομικό πρόσωπο) για την κάλυψη των ιδίων κεφαλαίων με νέες εισφορές του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης. Η επάρκεια των διαθεσίμων των μετόχων – νομικών προσώπων, τεκμηριώνεται είτε με βάση τη θετική ρευστότητα της επιχείρησης όπως προσδιορίζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το 2022 (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μετά την αφαίρεση του εν λόγω ποσού), είτε με βάση τα ταμειακά διαθέσιμα της επιχείρησης όπως απεικονίζονται στο οριστικό ισοζύγιο (λογ.34, 38), εφόσον το ύψος τους είναι τουλάχιστον ίσο με το ποσό που θα πρέπει να εισφέρει η εταιρία/μέτοχος για την αύξηση κεφαλαίου του φορέα.

19. **Ερώτηση:** Μπορεί να επιδοτηθεί η αγορά ακινήτου το οποίο ανήκει σε επιχείρηση που βρίσκεται υπό πτώχευση; Το συγκεκριμένο ακίνητο το διαχειρίζεται πλέον τράπεζα.

Απάντηση:

Σύμφωνα με την αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης δεν είναι επιλέξιμη η αγορά οικοπέδων, γηπέδων, κτηρίων και αγροτεμαχίων.

20. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη επιχείρηση που τηρεί απλογραφικά βιβλία εσόδων εξόδων πως θα αξιολογηθεί στα βαθμολογούμενα κριτήρια της ομάδας Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ εφόσον δεν προκύπτουν οι αριθμοδείκτες από τις εγγραφές στα βιβλία της; Η ίδια επιχείρηση έχει μορφή Ο.Ε (με απλογραφικά βιβλία εσόδων εξόδων), οι εταίροι είναι φυσικά πρόσωπα και διαθέτει στο ταμείο της το απαιτούμενο ποσό για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής στην δράση. Μπορεί με απόφαση της να κάνει χρήση αυτού του ποσού ή πρέπει πρώτα να διανείμει με μέρισμα στους εταίρους τα ποσά που τους αναλογούν και αυτοί εν συνεχεία να προχωρήσουν σε αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου της επιχείρησης;

Απάντηση:

Σύμφωνα με το Παράρτημα V: ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ, για την τεκμηρίωση των κριτηρίων της ομάδας Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ, τα οικονομικά μεγέθη για φορείς που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα προκύπτουν από τον πίνακα οικονομικών στοιχείων του Παραρτήματος VI με σφραγίδα και υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου και του λογιστή, για το έτος 2022. Ο ανωτέρω πίνακας οικονομικών αποτελεί δικαιολογητικό υποβολής/ένταξης και θα πρέπει να επισυναφθεί στην αίτηση χρηματοδότησης. Όσον αφορά την υποβολή στοιχείων για την τεκμηρίωση κάλυψης Διαθέσιμων Κεφαλαίων, οι επιχειρήσεις με απλογραφικό λογιστικό σύστημα δύναται να τεκμηριώσουν την ύπαρξη των διαθέσιμων κεφαλαίων:

- μέσω τεκμηρίωσης της ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με νέες εισφορές
- μέσω προέγκρισης εξωτερικής χρηματοδότησης
- μέσω συνδυασμού των ανωτέρω

Σημειώνεται ότι για υφιστάμενες εταιρείες με απλογραφικό σύστημα (βιβλία Β κατηγορίας), ο τρόπος κάλυψης ιδίων κεφαλαίων μέσω κεφαλαιοποίησης ή ανάλωσης υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών ή κερδών εις νέον δεν γίνεται αποδεκτός.

21. **Ερώτηση:** Στην κατηγορία των κτιριακών δαπανών είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση οικίσκων τύπου prefab για χρήση έδρας/γραφείων της εταιρίας μας; Ο κάθε οικίσκος συν αρμολογείται στο οικόπεδο της εγκατάστασης και τα τμήματα του είναι προκατασκευασμένα. (όχι τύπου isobox).

Απάντηση:

Η εγκατάσταση προκατασκευασμένων κτηρίων δύναται να είναι επιλέξιμη υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- τα κτήρια να αποτελούνται από συναρμολογούμενα και αποσυναρμολογούμενα δομικά στοιχεία που τοποθετούνται σε σταθερή βάση και για τα οποία έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- τα κτήρια να μην αφορούν σε προσωρινές κατασκευές οι οποίες τοποθετούνται και απομακρύνονται σε λυόμενα μέρη και εξυπηρετούν συγκεκριμένο σκοπό για ένα χρονικό διάστημα.

22. **Ερώτηση:** Στον αριθμοδείκτη Ίδια κεφάλαια/Δανειακά κεφάλαια, πως υπολογίζονται τα Δανειακά κεφάλαια; Από το άθροισμα ποιων στοιχείων – Υποχρεώσεων;

Απάντηση:

Ως Δανειακά Κεφάλαια ορίζεται το σύνολο των Υποχρεώσεων (Μακροπρόθεσμων & Βραχυπρόθεσμων) όπως απεικονίζονται στον σχετικό Ισολογισμό.

23. **Ερώτηση:** Στο παράρτημα με τα δικαιολογητικά υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνονται τα "Στοιχεία τεκμηρίωσης της διαθεσιμότητας του τόπου εγκατάστασης" το οποίο αποτελεί και βαθμολογούμενο κριτήριο. Σε περίπτωση που η αιτούσα επιχείρηση δεν διαθέτει τίτλο κτίσης ή προσύμφωνο μίσθωσης, δύναται να μην υποβάλει αντίστοιχο δικαιολογητικό, χωρίς φυσικά να λάβει βαθμολογία;

Απάντηση:

Τα στοιχεία τεκμηρίωσης του τόπου εγκατάστασης αποτελούν αμιγώς βαθμολογικό κριτήριο και όχι τυπικό δικαιολογητικό. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση μη υποβολής σχετικών δικαιολογητικών δεν απορρίπτεται η αίτηση, αλλά δε λαμβάνει βαθμολογία στο αντίστοιχο υποκριτήριο.

24. **Ερώτηση:** Υφιστάμενη επιχείρηση ΕΠΕ προτίθεται να υποβάλει πρόταση χρηματοδότησης. Στην επιχείρηση συμμετέχει με 70% μία Ανώνυμη Εταιρία και με 30% ένα φυσικό πρόσωπο. Όσον αφορά την τεκμηρίωση απόδειξης διαθεσιμότητας κεφαλαίων για την υλοποίηση της επένδυσης υπάρχουν τα εξής ερωτήματα: Δύναται η Ανώνυμη Εταιρία να αποδείξει τη

διαθεσιμότητα κεφαλαίων για το 50% του συνολικού κόστους της επένδυσης (λαμβάνοντας της μέγιστη βαθμολογία στο υποκριτήριο) ως εταίρος, με την υποβολή τραπεζικού εγγράφου λογαριασμού όψεως της, με υπόλοιπο ημέρας και μέσο υπόλοιπο προηγούμενου μήνα; Κατά την υλοποίηση του έργου είναι δεσμευτική η ως άνω τεκμηρίωση για την αύξηση κεφαλαίου; Πχ δύναται κατά την ολοκλήρωση του έργου η αύξηση κεφαλαίου να γίνει βάσει της συμμετοχής των δύο εταίρων (Ανώνυμη Εταιρία και φυσικό πρόσωπο) και όχι αποκλειστικά από την Ανώνυμη Εταιρία από την οποία τεκμηριώθηκε στο 100% η διαθεσιμότητα κεφαλαίων κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης;

Απάντηση:

Σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ σημείο 16, για την περίπτωση που οι μέτοχοι/εταίροι του φορέα είναι Νομικά Πρόσωπα, για την τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων που προέρχεται από νέες εισφορές των μετόχων/εταίρων του, υποβάλλονται:

- Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) του μετόχου/εταίρου για συμμετοχή στην τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής του φορέα στο πλαίσιο της υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, από τον φορέα της επένδυσης, στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» στην οποία θα γίνεται αναφορά στον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (μόνο για επιχειρήσεις που σύμφωνα με το καταστατικό τους έχουν Γενική Συνέλευση).

- Ισολογισμός – αποτελέσματα χρήσης, των μετόχων/εταίρων που είναι νομικά πρόσωπα, της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης για μετόχους/εταίρους που τηρούν βιβλία Γ' Κατηγορίας ή για μετόχους/εταίρους που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας, καταρτισθείς προς τούτο ισολογισμός της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας.

- Οριστικό ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης των μετόχων/εταίρων που έχουν νομική μορφή.

- Ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) του προηγούμενου μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, υπογεγραμμένο από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας.

Κατά συνέπεια, η τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων για εταίρο/μέτοχο νομικό πρόσωπο τεκμηριώνεται είτε με βάση τη θετική ρευστότητα της επιχείρησης (εταίρο/μέτοχο) όπως προσδιορίζεται στις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μετά την αφαίρεση του εν λόγω ποσού), είτε με βάση τα ταμειακά διαθέσιμα της επιχείρησης όπως απεικονίζονται στο οριστικό ισοζύγιο (λογ.34, 38), εφόσον το ύψος τους είναι τουλάχιστον ίσο με το ποσό που θα πρέπει να εισφέρει η μέτοχος για την αύξηση κεφαλαίου του φορέα. Δεν απαιτείται η υποβολή τραπεζικής βεβαίωσης του λογαριασμού όψεως της εταιρείας που είναι εταίρος/μέτοχος.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, προκειμένου να τεκμηριωθεί η δυνατότητα κάλυψης της ίδιας συμμετοχής του φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου, κατά το στάδιο της υλοποίησης, εξετάζεται μόνο η ύπαρξη ή μη των απαιτούμενων ποσών (είτε π.χ. μέσω των τραπεζικών βεβαιώσεων που αναφέρουν τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών εάν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα είτε πχ. μέσω οικονομικών καταστάσεων της τελευταίας διαχειριστικής χρήσης εάν πρόκειται για νομικά πρόσωπα).

Εάν αυτό το δεδομένο υφίσταται, ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ μπορεί να προχωρήσει στην αποδοχή της τεκμηρίωσης αυτού του στοιχείου ελέγχου, ανεξάρτητα εάν η κάλυψη του απαιτούμενου ποσού προκύπτει από τις εισφορές ενός ή πάντως λιγότερων εταίρων (φυσικών ή νομικών προσώπων) που μετέχουν στον φορέα της επένδυσης και που πάντως δεν αντιστοιχεί στην υπάρχουσα μετοχική σύνθεσή του. Εξυπακούεται ότι τα, ως άνω, δηλωθέντα από τον φορέα της επένδυσης θα πρέπει αργότερα να υλοποιηθούν και η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου να συντελεστεί κατ' αυτόν τον τρόπο με την παράλληλη μεταβολή της μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας, η οποία θα γνωστοποιηθεί μέσω υποβολής σχετικού αιτήματος τροποποίησης.

25. **Ερώτηση:** Στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027, δύναται επιχείρηση να επενδύσει σε 2 επιλέξιμους ΚΑΔ με τον έναν να αφορά σε επέκταση και τον δεύτερο σε ίδρυση παραγωγικής μονάδας;

Απάντηση:

Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την επιλογή αποκλειστικά ενός ΚΑΔ και ενός είδους αρχικής επένδυσης, οπότε καταρχάς είναι δυνατή η υποβολή αίτησης σε δύο διακριτούς ΚΑΔ με διαφορετικό είδος αρχικής επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι τηρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις της Δράσης. Επισημαίνεται ότι στην οικονομοτεχνική μελέτη πρέπει να γίνει ξεχωριστή αναφορά σε κάθε διακριτή επένδυση (ανά ΚΑΔ και είδος αρχικής επένδυσης).

26. **Ερώτηση:** Επιχείρηση επιθυμεί να υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης για την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου που αφορά σε δημιουργία νέας εγκατάστασης που περιλαμβάνει:

1. Κατασκευή νέου Κτιρίου και
2. Προμήθεια μηχανολογικού και παραγωγικού εξοπλισμού

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν ο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός της εγκατάστασης κλιματισμού του υπό κατασκευή κτιρίου συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία δαπανών 02.20 ως μηχανολογικός εξοπλισμός.

Απάντηση:

Σε ότι αφορά την δαπάνη για εγκατάσταση κλιματισμού, αυτή θα πρέπει να καταχωρηθεί διακριτά ανάλογα με το αν περιλαμβάνει και κτιριακές παρεμβάσεις ή όχι. Συγκεκριμένα, το μέρος της δαπάνης το οποίο αποτελεί ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό (π.χ. αντλία θερμότητας) καταχωρείται στην υποκατηγορία «02.20 - Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός». Εφόσον η συγκεκριμένη δαπάνη αφορά και σε κτιριακές παρεμβάσεις (π.χ. αεραγωγοί), τότε αυτές θα πρέπει να καταχωρηθούν στην υποκατηγορία «03.13 - Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος».

27. **Ερώτηση:** Ποια είναι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά συμμετοχής για την τεκμηρίωση διαθεσιμότητας του τόπου εγκατάστασης σε περίπτωση που η επένδυση αφορά σε νέα εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο;

Απάντηση:

Για ίδρυση νέας εγκατάστασης σε μη ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης επισυνάπτονται προσύμφωνα αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου τα οποία θα πρέπει να μην αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση, δηλαδή να αναφέρουν ότι συντάσσονται για την υποβολή της συγκεκριμένης αίτησης χρηματοδότησης και η αγορά ή η μίσθωση θα προχωρήσει μόνο εφόσον η αίτηση εγκριθεί. Εναλλακτικά, γίνονται αποδεκτά και σχετικά προσύμφωνα ή συμφωνητικά μίσθωσης στα οποία θα προβλέπεται ότι θα ισχύουν μόνο σε περίπτωση που η επιχείρηση ενταχθεί στη δράση, ενώ σε περίπτωση μη ένταξης παύει η ισχύς τους. Τα εν λόγω συμφωνητικά δε συνιστούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση και είναι αποδεκτά. Στην περίπτωση των προσύμφωνων ή συμφωνητικών μίσθωσης, η διάρκεια ισχύος τους πρέπει να είναι διάρκειας τουλάχιστον εννέα (9) ετών από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Ειδικά για ανέγερση/επέκταση κτιρίου το συμφωνητικό μίσθωσης πρέπει να είναι διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης.

28. **Ερώτηση:** Στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων Υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021 – 2027, παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για το έτος για το οποίο γίνεται ο έλεγχος της «προβληματικής επιχείρησης».

Απάντηση:

Ο έλεγχος της «προβληματικής επιχείρησης» γίνεται βάσει της τελευταίας κλεισμένης χρήσης πριν από το χρόνο απόκτησης του δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης από τη Δράση (απόφαση έγκρισης). Κατά συνέπεια η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική στα πλαίσια της Δράσης γίνεται για το οικονομικό έτος 2023, τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο ομίλου επιχειρήσεων (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τα σημεία που αναφέρονται αναλυτικά στο παράρτημα ΙΧ (Ορισμός της Προβληματικής Επιχείρησης) των δύο προσκλήσεων για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις.

29. **Ερώτηση:** Στην κατηγορία δαπανών 2 (κωδ. ΟΠΣΚΕ 02.23) «Εξοπλισμός για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή)»
- α) η δαπάνη εγκατάστασης net metering είναι επιλέξιμη;
  - β) μπορεί η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια να διοχετεύεται στο δίκτυο και να συμψηφίζεται με την καταναλισκόμενη ή θα πρέπει η παραγόμενη ενέργεια να προορίζεται αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης;
  - γ) είναι υποχρεωτική η προμήθεια συστημάτων αποθήκευσης;

Απάντηση:

Λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα του άρθρου 41 του 651/2014 (ΓΑΚ) και συγκεκριμένα το σημείο «1α. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας βάσει του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνο στον βαθμό που χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή), όταν αμφότερα τα στοιχεία αποτελούν συνιστώσες μιας ενιαίας επένδυσης ή όταν η αποθήκευση συνδέεται με υφιστάμενη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η συνιστώσα της αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση»

α) Η δαπάνη εγκατάστασης net metering είναι επιλέξιμη.

β) Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια μπορεί και να διοχετεύεται στο δίκτυο ώστε να συμψηφίζεται με την καταναλισκόμενη ενέργεια (αυτοπαραγωγή μέσω ενεργειακού συμψηφισμού). Η διαχείριση των συστημάτων αποθήκευσης (μπαταρίες) αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της ιδιοκατανάλωσης της παραγόμενης από τον Φ/Β σταθμό ενέργειας. Κατά τη λειτουργία του συστήματος (Φ/Β με μπαταρία) η παραγόμενη από τον Φ/Β σταθμό ενέργεια διοχετεύεται πρωταρχικά στις καταναλώσεις του ωφελούμενου. Τυχόν περίσσεια παραγωγής διοχετεύεται στο σύστημα αποθήκευσης έως την πλήρωση αυτού και μόνο όταν αυτή έχει συντελεστεί, μπορεί η διαθέσιμη ενέργεια του Φ/Β να εγχέεται στο Δίκτυο. Σε περιόδους που η παραγόμενη από τον Φ/Β σταθμό ενέργεια δεν επαρκεί για την κάλυψη των καταναλώσεων του ωφελούμενου, αυτές καλύπτονται πρωταρχικά με εκφόρτιση του συστήματος αποθήκευσης και δευτερευόντως με απορρόφηση ενέργειας από το Δίκτυο.

γ) Η προμήθεια συστημάτων αποθήκευσης είναι υποχρεωτική και επιλέξιμη μόνο όταν συνδυάζεται με την προμήθεια και εγκατάσταση νέων φωτοβολταϊκών σταθμών, αφορούν αποθήκευση ενέργειας παραγόμενης από αυτούς, το σύστημα αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς του, σε ετήσια βάση, από άμεσα συνδεδεμένες εγκαταστάσεις παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποτελούν στοιχεία μίας ενιαίας επένδυσης.

